

Týden 7:

Medical Czech: ENDOCRINOLOGY II.

Grammar: Věty s ABY II – předmětné.

Co nejlepší v životě?

- TO JE OTÁZKA Z FILMU. Z jakého filmu?
- Nechci barbarské myšlení
- Spát celý den
- Jídlo
- Slunce
- Moře
- Rodina
- Smilstvo 😊
- Láska: love
 - Love, nemám love = peníze
 - Není **penis**, není láska, není **peníz**, není láska
- Hudba
- Svoboda: freedom
- Přátelé
- Nezávislost: independance
- Jít na záchod

Poslouchajte a odpovídejte (TM, CD 2/19)

1. Jaký je rodinný stav paní Černé? **ROZVEDENÁ**
2. Jaké onemocnění (a jakého typu) má? **CUKROVKU DRUHÉHO TYPU**
3. Jak léčí toto onemocnění? **INZULIN, SNAŽÍ SE DRŽET DIETU**
4. Kolik má dětí (a jakých)? **DVĚ DCERY**
5. Jaké nemoci mají její děti? **STARŠÍ MÁ ASTMA A ALERGII NA PYL**
 - a. Mladší je stará
 - b. **Stáří** je nemoc? Ano.
6. Žijí její rodiče? Jsou zdraví? **OTEC ZEMŘEL PŘED 2 LETY NA MRTVICI; MATKA ŽIJE, ALE MÁ ALEZHEIMERA**
 - a. Bože, to je **smutné**.
 - b. Umírá někdo zdravý?
 - i. Autonehoda
 - ii. Předávkování
 - iii. Očkování
 - iv. Anafylaktický záchvat
 - v. Válka: war
 - vi. Sebevražda

- vii. Srdeční selhání
- viii. Žralok
- ix. Kráva
- x. otrava
- xi. Nevíte dne, ani hodiny.**

Kazuistika: Endokrinní hypertenze – hyperparatyreóza

podle: <http://web2.endo.cz/cz/index.php/edukace/subkatedra-endokrinologie/zajimave-kazuistiky/2006/>

16letý chlapec s výbornou tělesnou zdatností byl vyšetřován pro **náhodně** zjištěnou hypertenzi, která byla verifikována 24hodinovým monitorováním krevního tlaku. Preexistujícím onemocněním byla ageneze slzných kanálků. Kardiolog vyhodnotil hypertenzi jako esenciální. Léčebně po dobu 8 měsíců podával betablokátor a při této terapii došlo k normalizaci krevního tlaku. Při ultrazvukovém vyšetření ledvin byla zjištěna nespecifická **nefropatie** a pacient byl předán k dalšímu vyšetření do nefrologické poradny. Nefrolog provedl vyšetření (...).

Ultrazvuk srdce bez patologie, na EKG sinusová bradykardie 44/min..

Při ultrazvukovém vyšetření břišní dutiny byly zobrazeny nadledviny a ledviny normálních rozměrů, nález na ledvinách svědčil pro nefrokalcinózu. (...) Vyjma hypertenze neměl pacient překvapivě jiné klinické projevy hyperkalcémie (polydypsii a polyurii, únavnost....).

Chlapec byl přijat k celkovému vyšetření na dětskou kliniku.

Adenom přštítného tělíska (*glandulae parathyreoideae*) byl chirurgicky odstraněn 30 dní po farmakologické korekci hyperkalcémie. (...) Stav byl korigován perorálním podáváním kalcia a vitamínu D po dobu 5 týdnů. V současné době je pacient 8 měsíců po operaci, PTH a Ca++ v séru jsou v normě, stejně jako hodnoty krevního tlaku, hladina prolaktinu a kortizolu. Nadále užívá ramipril 2,5 mg denně. Stav byl uzavřen jako izolovaný adenom přštítného tělíska. Hypertenze bývá podle literárních údajů přítomna asi u 40 % pacientů s primární hyperparatyreózou.

Pacient bude dále sledovaný v 6 měsíčních intervalech.

A | sumarizujte případ (*case*) normálně česky (30 slov):

CHLAPEC MÁ VYSOKÝ KREVŇÍ TLAK

Jak to ví? Náhoda → jde na 24 hodin na monitoring → fakt, má vysoký krevní tlak

LÉČIL SE S TLAKEM

CHLAPEC MĚL LÉKY NA SRDCE

POTOM MĚL NORMÁLNÍ TLAK

ALE ŠEL NA ULTRAZVUK LEDVIN → MÁ PROBLÉMY S LEDVINAMI → MUSÍ JÍT NA DALŠÍ VYŠETŘENÍ

SRDCE = PULS JE POMALÝ; NORMÁLNÍ PULS V KLIDU: 60–100

VŠIMLI SI, ŽE MÁ MOC VÁPNIKU (CALCIUM)

MÁ RAKOVINU → MĚL OPERACI → MUSÍ BRÁT LÉKY → TO JE DOBRÝ, ALE NEVÍME

BUDE CHODIT NA KONTROLU

B | řekněte jinak/normálně:

chlapec s výbornou tělesnou zdatností: chlapec, který je fyzicky ve formě

ageneze slzných kanálků: **NEMÁ SLZNÉ KANÁLKY OD NAROZENÍ**

ultrazvuk srdce bez patologie: **SRDCE JE ZDRAVÉ, OK, FAJN, NORMÁLNÍ, V POŘÁDKU**

polydipsie: **MÁ VELKOU ŽÍZEŇ**

polyurie: **MOC MOČÍ, ČASTO CHODÍ NA ZÁCHOD**

nefrokalcinóza: **MÁ KAMENY V LEDVINÁCH**

Jedu do Anglie, abych se naučil anglicky. < Proč jedeš do Anglie? *I go to England to learn english.*

Proč jedete do Anglie?

- Protože to chce můj tatínek.
- Abych se naučil

Dělejte ABY-konstrukce

1. Jím pětkrát denně, **ABYCH NEMĚL ...** (nemít hlad).
2. Chodíš na soukromé lekce, **ABYS UMĚL...** (umět lépe česky).
3. Petr studuje medicínu, **ABY MOHL** (mocht) léčit lidi.
4. **Eva** běhá každý den, **ABY ZVLÁDNULA / ZVLÁDLA...** (zvládnout maraton).
5. Jdeme do kina, **ABYCHOM VIDĚLI...** (vidět nový film).
6. Pane Nováku, nosíte brýle, **ABYSTE LÉPE VIDĚL** (lépe vidět).
7. Paní Nováková, musíte brát ty léky, **ABYSTE SE CÍTLA...** (cítit se lépe).
8. **Milí studenti**, přečtěte si kapitolu 7, **ABYSTE NAPSALI TEST** (napsat test).
9. Petr a Jana jsou dneska dlouho v práci, **ABY NEMUSELI** (nemuset) tam jít zítra.
10. Máte svetr, **ABY NEBYLA** (nebýt) vám zima.
 - a. Je mi zima...
 - b. Máte svetr, aby MI nebyla zima?

Studuju medicínu, aby byla maminka šťastná.

Jste tady, abych se cítil dobře.

Jsem tady, abyste neměla strach.

Doktor mi řekl, abych přestal kouřit. < Co ti řekl doktor? *Doctor told me to stop smoking.*

Co ti řekl doktor?

- „měl byste přestat kouřit“
- „možná by bylo dobré, kdybyste přestal kouřit“
- „Nebude kouřit“
- „když budete kouřit, zemřete“
- „Nekuřte!“

Řekl mi, že mám vysoký tlak...

Řekl **mi**, **ABYCH** přestal kouřit,.

ABY: Transformujte podle příkladu.

Doktor říká: Posaďte se. > Řekl jsem **vám**, **abyste** se posadil/a.

1. Doktor říká: Lehněte si. > Řekl **vám**, **ABYSTE SI LEHNUL**
2. Doktor říká: Nepijte alkohol. > Řekl **ti**, **ABYS NEPIL**
3. Doktor říká: Posaďte se. > Řekl **mu**, **ABY SE POSADIL**
4. Doktor říká: Odpočívajte. > Řekl **jí**, **ABY ODPOČÍVALA**
5. Doktor říká: Nedýchejte. > Řekl **vám**, **ABYSTE NEDÝCHAL**
6. Doktor říká: Zaplaťte. > Řekl **mi**, **ABYCH ZAPLATIL**
7. Doktor říká: **Běžte** domů. > Řekl **vám**, **ABYSTE ŠEL / BĚŽEL DOMŮ..**
 - a. Jít: jděte! Běžte!
8. Doktor říká: Berte ty léky každý den. > Řekl **nám**, **ABYCHOM BRALI**
9. Doktor říká: Mějte se hezky. > Řekl **jim**, **ABY SE MĚLI...**
10. Doktor říká: Napište mi SMS. > Řekl **ti**, **ABYS NAPSAL SMS...**
11. Doktor říká: Ležte v posteli. > Řekl **vám**, **ABYSTE LEŽEL...**

12. Doktor říká: Zavolejte mi zítra. > Řekl **mu**, **ABY ZAVOLAL...**

Důležitá slovesa: verba discendi

- chtít něco (+A) po někom (+L): to want
- říkat/říct někomu (+D) něco (+A) / někomu (+D), že (+sentence): to say
- doporučovat/doporučit něco (+A) někomu (+D) / někomu (+D) + infinitiv: to recommend
- požadovat/požádat někoho (+A) o něco (+A): to ask for something, to apply
- prosit/poprosit někoho (+A) o něco (+A): to ask, to beg
- přát/popřát někomu (+D) něco (+A): to wish
- radit/poradit někomu (+D) něco (+A) / někomu (+D) + infinitiv: to advice
- zakazovat/zakázat někomu (+D) něco (+A): to ban, to forbid
- připomínat/připomenout někomu (+D) něco (+A): to remind
- varovat někoho (+A) před něčím (+I): to warn

Transform according to the example

Maminka po **mně** vždycky chtěla dobré výsledky. > Maminka chtěla, **abych měl** dobré výsledky.

1. Lékař po **mně** chtěl vzorek moči.

2. Profesor **vám** řekl, že máte udělat domácí úkol.

3. Trenér **mi** doporučoval rozhýbat se před tréninkem.

4. Požádal jsem **učitele** o mimořádný (exceptional) termín zkoušky.

5. Poprosil jsem **číšníka** o extra porci hranolků.

6. Popřál jsem **babičce** krásný den.

7. Radil jsem ti nechodit tam.

8. Lékař zakázal **panu Novákovi** cigarety.

9. Telefon **jim** každé ráno připomíná čištění zubů.

10. Lékař **tě** varoval před prudkým pohybem.

Odpovídejte (brainstorming). Používejte ABY.

Co vždycky říkal/a váš dědeček/vaše babička? Babička **mi** vždycky říkala, **abych hodně jedl**.

ABYCH...

Abych jedl hodně zeleniny...

Abych jí zavolala často

Abych ji navštívila

Abych vařil doma

Abych hodně četla

Abych neviděl špatné lidi / abych ne**kamarádil** se špatnými lidmi

Abych se ne**kamarádil** s Petrem, protože je špatný kluk

Kamarádit se: to make/be friends

Abych nepil moc alkohol

Abych spal doma v noci

Co po vás vždycky chtěli vaši rodiče? Tatínek vždycky chtěl, **abych** chodil brzo spát.

Tatínek / fotr

ABYCH SI UKLIDIL POKOJ

Abych šel spát brzy

Abych nebral drogy

Abych nekouřil

Abych nekouřil tolik

Abych nekouřil doma

Abych nekouřil trávu

Abych nekouřil trávu doma

Abych nekouřil trávu, když je doma maminka...

Abych studoval každý den celý den...

Abych nebyla tolik na telefonu

Abych netelefonovala tolik

Abych neviděl kamarády moc

Abych se kamarádil s Petrem, je to moc inteligentní chlapec

Abych přišel brzy / včas

Abych neplýtvat časem (waste time)

Abych neplýtvat penězi

Abych si prodloužil vízum brzy...

Abych vařil kůže (skin) s termixem

Abych vařil kuře (chicken) s citronem

Puding, termix, mléková polévka: noční můry